

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सुशीला कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री प्रकाश वस्ती
फैसला

संवत् २०६९ सालको साधक नं. ०६९-RC-०१०७

मुद्दा :- कर्तव्य ज्यान ।

प्र.स.नि. कृष्णराज अधिकारीको जाहेरीले नेपाल सरकार-----१ पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

जिल्ला दाङ्ग लालमटिया गा.वि.स. वडा नं. ९ बस्ने माया शर्मा-----१ प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

शुरु फैसला गर्ने :-माननीय न्यायाधीश श्री महम्मद जुनैद आजाद

दाङ्ग देउखुरी जिल्ला अदालत ।

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने :- माननीय न्यायाधीश श्री शेषराज सिवाकोटी

माननीय न्यायाधीश श्री मिहिर कुमार ठाकुर

पुनरावेदन अदालत, तुलसीपुर ।

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १० बमोजिम यस अदालतको क्षेत्राधिकार अन्तर्गतको भई साधक सदरको लागि पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर फैसला यस प्रकार छ :-

जिल्ला दाङ्ग लालमटिया गा.वि.स. वडा नं. ९ सुन्दर स्थित रहेको खाली जग्गामा निज माया शर्मा (अधिकारी) ले छोरालाई जन्म दिएको जग्गा भएको निज माया शर्मा अधिकारीले बताए अनुसार उक्त स्थानमा रगत पखालिएको अवस्थामा रहेको, रातभर पानी परेकोले रगत पखालिएको अवस्थामा रहेको र उक्त स्थान देखि माया शर्मा (अधिकारी) ले बच्चालाई अन्दाजी ३० मिटर टाढा भाडीमा फरुवाले खाल्डो खनी गाडेको ठिक साँचो हो भन्ने व्यहोराको मिति २०६७।१।१ गतेको शुरु घटनास्थल प्रकृति मुचुल्का ।

जिल्ला दाङ्ग लालमटिया गा.वि.स. वडा नं. ९ सुन्दरपुर स्थित भरतमणि अधिकारीको बाभो जग्गामा भाडी मुनी खाडल खनी मृतक लाश परेको अवस्थामा रहेको, खाल्डो खोतली हेर्दा दक्षिण सिरान, उत्तर गोड्यान गरी सालनाल सहितको भर्खरै जन्मेको बच्चा मृत अवस्थामा रहेको र उक्त लाशलाई ओल्टाई पोल्ताई हेर्दा घाँटीमा निल डाम रहेको भन्ने समेत व्यहोराको घटनास्थल लाश जाँच मुचुल्का ।

मिति २०६७।४।३१ गते रातको समयमा जिल्ला दाङ्ग लालमटिया गा.वि.स. वडा नं. ९ सुन्दरपुर बस्ने वर्ष ३५ कि माया शर्मा (अधिकारी) ले आफ्नो माईती घरमा अवैध रुपमा बच्चा जन्माई खाडल खनी गाडेको छु भनी मिति २०६७।१।१ गते स्थानीय मानिसहरुले जानकारी गराए पश्चात मेरो कमाण्डमा टोली खटी वास्तविक बुभ्दा निज माया शर्मा (अधिकारी) ले अवैध रुपमा बच्चा जन्माई घर देखि अन्जादी ३० मिटर टाढा पूर्व तर्फ रहेको भाडी मुनी खाडल खनी गाडेको अवस्थामा रहेको हुँदा उक्त लाशलाई कानूनबमोजिम गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको प्र.स.नि. कृष्णराज अधिकारीको प्रतिवेदन जाहेरी ।

मिति २०६७।४।३१ गते अ. ८ बजेको समयमा म मेरा आमा र जेठी दिदीसँग माईलो बुबाको घरमा गएको थियौं । त्यस दिन करिब १२:३० बजेको समयमा घर फर्की सुतेका थियौं । माया शर्मा (अधिकारी) लाई राम्ररी चिन्दछु । उहाँ दिदी पर्नु हुन्छ, उहाँको करिब १३/१४ वर्ष अघि प्यूठानमा विवाह भएको थियो । त्यहाँ ७/८ वर्ष सँगै बसे पछि उहाँ रोल्पा लिवाङ्ग बस्ने दामोदार आचार्यसँग विवाह गर्नु भएको थियो, विवाह भए पश्चात पाँच वर्ष बस्नु भयो र त्यहाँबाट छोडपत्र गरी माइतमा बस्नु भएको थियो । दिदी हाम्रो घरको खेती पाती तथा घरको काम काज गर्नुहुन्थ्यो, करिब ७/८ महिना अगाडी मेरो दिदी माया शर्मा (अधिकारी) बुटवलमा रोजगारी तालिममा जानु भई ३/४ महिना बस्नु भएको

थियो । समय-समयमा मेरो दिदी घर बाहिर आवत जावत गर्नुहुन्थ्यो । २०६७ साल वैशाख महिनाको अन्तिम तिर दिदी गर्भवती भएको तथा पेट बढेको लक्षण देखापरे पश्चात मलाई केही थाहा छैन भनी जवाफ दिनुहुन्थ्यो । महिनावारी भएको छु भनी जवाफ दिने गर्नु हुन्थ्यो । हामी सबैलाई थाहा भएपछि कसको पेट बोकेको भनी कर लगाउँदा आज भन्दा ८/९ महिना अगाडी बुटवलमा तालिम गर्न जाँदा होटलमा बस्दा एक जना अपरिचित व्यक्ति म बसेको होटलमा आई चिया खुवाई मलाई बेहोस पारी होटलको कोठामा लगी राखेको थियो, त्यस व्यक्तिलाई चिन्दिन र निजको ठेगाना समेत थाहा छैन भनी भन्नु भएको थियो । त्यसै क्रममा मिति २०६७।४।३१ गते राती बच्चा जन्माई घर देखि पूर्व तर्फ रहेको भाडीमा लगी गाडेको छु भने पछि हामी सबै जना उक्त स्थानमा गई हेर्दा खाल्डो खनी गाडेको जस्तो चिन्ह देखे पछि छिमेकीहरुलाई बोलाई प्रहरीमा खबर गरेका थियौ । उक्त बच्चा मेरो दिदी माया शर्मा (अधिकारी) को नै हो र हामीहरुले उक्त बच्चा प्रहरीले खाडलबाट निकाले पछि मात्र देखेका हौं भनी मौकाको कागज गर्ने कुशल अधिकारी र पार्वती अधिकारी ।

मेरो शुरुमा प्यूठानमा विवाह भएको थियो, त्यसपछि करिब ७/८ वर्ष अघि रोल्पामा दोस्रो विवाह भएको थियो । श्रीमानसँग पारिवारीक विवादले डेढ वर्ष अगाडी छोडपत्र गरी माईतमा बस्दै आएको थिए । माईती घरमा बसी बेरोजगार तालिममा बुटवल गई होटलमा बस्दा एक जना अपरिचित व्यक्तिसँग चिनजान भई हामी चिया खायौं त्यस पश्चात म तिमीलाई विवाह गर्छु मेरो घरमा श्रीमती छैन भनी मलाई ललाई फकाई राती हामी एउटै कोठामा बसी यौन सम्पर्क भयो, विहान उठी उसले मलाई फोन नम्बर दियो र मेरो यहि बुटवल हो भनी विहान उठी गयो । दुई महिना पछाडी महिनावारी रोकिए पश्चात मलाई गर्भ रहेको थाहा भयो तर घर परिवारको व्यक्तिले गाली गर्लान भनी तत्काल सो कुरा नभनी बैशाख महिनाको अन्तिम तिर आमालाई भनेको थिए । यसै क्रममा मिति २०६७।४।३१ गते साँझ आमा, बहिनी र दिदी घरमा नरहेको बेला मलाई अकस्मात बेथा लागे पछि घर पछाडी गई लछार पछार गरी उक्त बच्चा आफैले हात हाली निकालेर पानीमा फालेको हुँ, बच्चा रोयो र अरुले थाहा पाउलान् भनी बच्चा माथी पल्टी हातले बेस्सरी थिचे पश्चात उक्त बच्चाको मृत्यु भयो । त्यस पछि सो बच्चा त्यही नजिकै लुकाई

कोठामा गई सुतेको हुँ र विहान सबेरै घरमा कोही मान्छे नउठ्दै घरको पूर्व तर्फ लगी मैले बच्चा गाडेको हुँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले अनुसन्धान अधिकृत समक्ष गरेको ठाडो कागज ।

मृत्युका कारण MECHANICAL ASPHYIA DUE TO THROTTLING भन्ने समेत व्यहोराको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, लमहिको मिति २०६७।१।४ गतेको पोष्टमार्टम रिपोर्ट ।

मिति २०६७।१।९ गते विहान प्रतिवादी माया शर्माले घरमा अवैध बच्चा जन्माई घर नजिकको खाल्डो खनी गाडेको छ भनी गाउँमा हल्ला खल्ला फैलिएपछि हामीहरु गई निजलाई कर लगाई बच्चा कहाँ छ भनी सोध्दा निजले घर देखि पूर्व तर्फ खाल्डो खनी गाडेको भने पश्चात प्रहरीमा खबर गरेका हौ प्रहरी आई उक्त खाल्डोबाट मृत बच्चाको लाश निकाले पश्चात हामीहरुले देखेको हौ र उक्त बच्चा अवैध रुपमा जन्मेका कारण निजले आफै हत्या गरी खाल्डोमा गाडेको हुनुपर्छ भन्ने समेत व्यहोराको टिकाबहादुर कार्की, दुर्गाप्रसाद शर्मा, मधु शर्मा, नन्दु गिरी र चन्द्रबहादुर वस्नेत समेतले गरेको घटना विवरण कागज ।

मिति २०६७।४।३१ गते राती अन्दाजी १.०० बजेको समयमा मलाई अचानक वेथा लागे पश्चात घर पछाडि करेसामा गई बच्चा जन्माई उक्त बच्चा रोएपछि निजलाई काखमा लिए पश्चात मलाई अचानक रिंगटा लागेपछि उक्त बच्चा माथी बेहोस भई लड्दा च्यापिएर मरेको र मैले तत्काल अरुले थाहा पाउलान् भनी भारपात तथा माटोले पुरी कोठामा आई सुतेको हुँ र अर्को दिन विहान घरका मानिसहरु नउठ्दै घरमा रहेको फरुवाले खाल्डो खनी उक्त बच्चा गाडी पुनः कोठामा आई सुतेको हुँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी माय शर्मा(अधिकारी) ले गरेको वयान कागज ।

अनुसन्धान तहकिकातबाट हालसम्म मिसिल संकलित घटनास्थल प्रकृति मुचुल्का, घटनास्थल लाश मुचुल्का, प्र. स.नि. कृष्णराज अधिकारीको जाहेरी प्रतिवेदन, शव परीक्षण प्रतिवेदन, बुझिएका मानिसहरुको कागज, अभियुक्त माया अधिकारीको वयान, मृतकको फोटो एवं बरामती फरुवा समेतका आधार प्रमाणबाट मृतक नवजात शिशुको घाँटीमा निलडाम रहेको, शव परिक्षणबाट जिउँदै जन्मिएको बच्चाको घाँटी थिचेर मारेको भन्ने

देखिएको स्वयं प्रतिवादीले बच्चा रोएपछि निजलाई बेस्सरी थिचेको र मृत्यु पश्चात खाडल खनी गाडेको भनी स्वीकार गरेको अवस्थालाई हेर्दा प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरीत १८ नं. तथा १३ नं. बमोजिम आफैले जन्म दिएको नवजात शिशुलाई कर्तव्य गरी हत्या गरेको प्रमाणित हुन आएकोले निज प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) लाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३ नं. को देहाय ३ नं. बमोजिम सजाय हुन मागदावी लिइएको अभियोग पत्र ।

मिति २०६७ साल मंसिर महिनामा म विरामी भई काठमाण्डौं उपचार गर्न गएको अवस्थामा दाङ्ग रतनपुर घर बताउने कृष्ण रिजाल नाम बताउने अपरिचित मानिसले मलाई काठमाण्डौं भेटी मैले विवाह गरेको छैन, मैले तिमीलाई विवाह गर्छु भनी ललाई फर्काई काठमाण्डौंको एउटा कोठामा राखी म माथी यौन दुर्व्यवहार गरी मलाई खाना खुवाई अर्को दिन निजले बस भाडा समेत हाली निज पनि म सँगसँगै आई मलाई मेरो घर जानको लागि मौरीघाटमा उतारी आफू सोही बसबाट दाङ्ग रतनपुर घर जान्छु भनी आएका थिए, मैले तिमीलाई पनि भेट्न आउँछु भनेको थियो । तर पछि निज सम्पर्कमा आएन सोही यौन क्रियाबाट मेरो गर्भ समेत रहन गई निजलाई सो कुराको फोनमा सम्पर्क गर्न खोज्दा सम्पर्क हुन सकेन, पछि मेरो पेट बढ्दै जाने क्रममा घरका बाबु आमा दिदी भाई बहिनीले थाहा पाई किन यसो गरिस भनी गाली समेत गरेपछि अब जे भयो पिर नमान पछि बच्चा खोज्दै केटा आयो भने जिम्मा लगाई दिउँला आएन भने आफै पालौला चिन्ता नमान भनेपछि सन्तोष लिए । बच्चा गर्भ पतन गराउनु हुँदैन भनी सोचेर बसे, महिना पुगेपछि छोरा जातको बच्चाको जन्म भयो । म लडेर बेहास जस्तो भए मेरो साथमा कोही थिएन । धेरैबेर पछि मेरो होस आयो र उठेर बच्चा समाए । बच्चा समातेर उभिए मलाई चक्कर लागि बच्चासँगै म पल्टिए, पुनः बेहास जस्तो भएपछि होस आई बच्चा उठाए र बच्चा त्यस बेला चाल गरेन, रोएन, के भएछ, मय्यो कि भनी सासको चाल छाती पेटमा हात राखी हेर्दा बच्चाले सास फेरेको थाहा भएन यता उती म घर भित्र कोठामा आई विहान अं. ४ बजेतिर उज्यालो नहुँदै उक्त मरेको बच्चा लगी गाडी घर आए, त्यसपछि उक्त घटना घरका परिवारलाई भनेको हुँ । जिउँदो बच्चा जन्मिएपछि मलाई बच्चासँग चक्कर लागि भुईँमा लड्दाको अवस्था र घाँटीमा नाल बेरिएको कारण बच्चा मर्न गएको हो, मैले कर्तव्य गरी

बच्चालाई मारेको होइन भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी माया शर्मा अधिकारीले अदालतमा गरेको वयान कागज ।

प्रतिवादीको माईती घरमा नवजात शिशु जन्माइएको हो, मारी खाल्टामा दवाई राखेको थियो । घाँटीमा हातको निसाना लागेको थियो, मुखबाट रगत आएको थियो भन्ने समेत व्यहोराको वादी तर्फका साक्षी चन्द्रबहादुर बस्नेतले अदालतमा गरेको बकपत्र ।

मिति २०६७।१।१ गते घटेको ठाउँमा वास्तविकता बुझ्न मेरो कमाण्डमा टोली खटाई पठाइएकोमा उक्त स्थानमा पुगि वास्तविकता बुझ्दा मिति २०६७।४।३१ गते राती प्रतिवादीले बच्चा जन्माई मारी खाडलमा पुरेको बुझिन आएको हो । निजको श्रीमान नभएको कारण लाजले गर्दा बच्चा मारेको हुनुपर्छ भन्ने व्यहोराको जाहेरवाला प्र.स.नि.कृष्णराज अधिकारीले अदालतमा गरेको बकपत्र ।

वारदातमा पूर्व योजना, दुषित मनसाय समेतको कारण, इविलाग नदेखिएको अवस्थामा अवैध गर्भधारण गरेकी यि प्रतिवादीले लोकलज्जाका कारण हेलचेक्रयाई गरी आफैले जन्माएको बच्चा बचाउन नसकेको हुँदा यि प्रतिवादी माया शर्मा अधिकारीलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको ६ नं. को देहाय २ बमोजिम कैद वर्ष १ (एक) हुने ठहर्छ भन्ने शुरू अदालतको फैसला ।

प्रतिवादीले आफ्नो गर्भमा रहेको बच्चा मास पूरा भएपछि सावधानी अपनाई घर वा स्वास्थ्य केन्द्रमा सुत्केरी हुनुपर्नेमा व्यथा लागेपछि घरमा रहेको मानिसलाई जानकारी नदिई राती घर बाहिर आई बच्चा जन्माई पानी परेको अवस्थामा बाहिर छाड्नु पर्ने कारण नै रहँदै र जन्माईसकेपछि घरमा बच्चा जन्मेको खबर नगरी आफैले खाडल बनाई गाड्नु पर्ने अवस्था नभएका कारणले गर्दा प्रतिवादीले बच्चालाई जन्माई मारी गाडेको भन्ने कुरा मिसिल संलग्न प्रमाण कागजबाट पुष्टि भएको अवस्थामा प्रतिवादीलाई अभियोग दावीबमोजिम सजाय नगरी शुरूको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी अभियोग माग दावीबमोजिम गरी पाऊँ भन्ने पुनरावेदन जिकीर ।

यसमा वयान र लाश जाँच प्रकृति मुचुल्का एवं शव परिक्षण प्रतिवेदन समेतका आधारमा शुरूको फैसला फरक पर्न सकिने देखिँदा छलफलका लागि अ.वं. २०२ नं. तथा

पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को नियम ४७ बमोजिम प्रत्यर्थी प्रतिवादी भिकाई पेश गर्नु भन्ने पुनरावेदन अदालत, तुल्सीपुरको आदेश ।

प्रतिवादीबाट कसैको सहयोग समेत लिइएको देखिदैन । अवैध गर्भधारण र पितृत्वको ठेगान नै नभएको बच्चा गर्भमा रहेको र समय पुगे जानी मारी गाडेको मिसिल संलग्न परिस्थितिजन्य र अन्य प्रमाणहरुबाट पुष्टि हुन आएको देखिन्छ । प्रतिवादीको हेलचेक्रयाईबाट बच्चा मरेको अवस्थामा नहुँदा भवितव्य वारदात भन्न मान्न मिल्ने देखिएन ।

मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धि महलको ६(२) बमोजिम कैद वर्ष १(एक) सजाय हुने ठहर्‍याई दाङ्ग देउखुरी जिल्ला अदालतबाट मिति २०६७।११ मा भएको फैसला मिलेको नदेखिँदा उल्टी हुन्छ । प्रतिवादी माया शर्मा अधिकारीलाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धि महलको १३(३) नं. अनुसार सर्वश्व सहित जन्मकैद हुने ठहर्छ । तर हाम्रो सामाजिक परिवेशमा अवैध सन्तान जन्म दिने आमालाई त्यस्तो बच्चा पालन पोषण गर्न पर्न सक्ने मानसिक पीडा, कलंक र भयबाट उन्मुक्ति पाउन यस किसिमको अस्वभाविक क्रुर कार्य गर्नु परेको बाध्यता तर्फ पनि विचार पुर्‍याउनु आवश्यक हुन्छ । तसर्थ लोकलाज र कलंकबाट बच्न अवैध नवजात शिशुलाई मारेकाले सो सजाय चर्को हुने देखिँदा अ.व. १८८ नं. बमोजिम कैद वर्ष ५ (पाँच) गर्न मनासिव हुने राय व्यक्त गरी साधक जाँचका लागि सर्वोच्च अदालतमा पठाउनु भन्ने पुनरावेदन अदालत, तुल्सीपुरको मिति २०६८।१०।२९ गतेको फैसला ।

अदालतको ठहर

नियमबमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक मुद्दा पेशी सूचीमा चढी साधकको रुपमा पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा मिसिल संलग्न सम्पूर्ण कागजातहरु अध्ययन गरी हेर्दा पुनरावेदन अदालत, तुल्सीपुरको फैसला मिलेको छ, छैन ? निर्णय दिनु देखियो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा मृतक नवजात शिशुको घाँटीमा निलडाम रहेको, शव परीक्षणबाट जिउँदै जन्मिएको बच्चाको घाँटी थिचेर मारेको भन्ने देखिएको स्वयं प्रतिवादीले बच्चा रोएपछि निजलाई बेस्सरी थिचेको र मृत्यु पश्चात खाडल खनी गाडेको भनी स्वीकार

गरेको अवस्थालाई हेर्दा प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरीत १८ नं. तथा १३ नं. बमोजिम आफैले जन्मदिएको नवजात शिशुलाई कर्तव्य गरी हत्या गरेको प्रमाणित हुन आएकोले निज प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) लाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३ नं. को देहाय ३ नं. बमोजिम सजाय हुन मागदावी रहेकोमा २०६७ साल मंसिरमा काठमाण्डौंमा उपचार गर्न गएको अवस्थामा कृष्ण रिजालसँगको सम्पर्कबाट गर्भ रहन गएको हुँदा बच्चा गर्भ पतन गराउन हुँदैन भनी सोचेर बसेको र महिना पुगेपछि छोरा जातको बच्चा जन्म भयो । म लडेर बेहोस जस्तो भए, मेरो साथमा कोही थिएन । धेरै बेर पछि मेरो होस आयो उठेर बच्चा समाए, बच्चा समातेर उभिएपछि मलाई चक्कर लागि बच्चासँगै म पल्टिए पुनः बेहोस जस्तो भएपछि होस आई बच्चा उठाए र बच्चा त्यसबेला चाल गरेन, रोएन के भएछ, मयो कि भनी सासको चाल छाती पेटमा हात राखी हेर्दा बच्चाले सास फेरेको थाहा भएन मरी सकेको बच्चालाई लगी गाडेको हुँ, मैले कर्तव्य गरी बच्चालाई मारेको होइन भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीको अदालत समक्ष गरेको वयान रहेछ ।

यसमा दाङ्ग जिल्ला लालमटिया गा.वि.स. वडा नं. ९ सुन्दरपूर स्थित खाली जग्गामा निज माया शर्मा (अधिकारी) ले छोरा जन्म दिई बच्चालाई अन्दाजी ३० मिटर टाढा झाडीमा फरवाले खाल्डो खनी गाडेको भन्ने घटनास्थल प्रकृति मुचुल्का, भर्खरै जन्मेको बच्चा मृत अवस्थामा रहेको र उक्त लाशलाई ओल्टाई पोल्ताई हेर्दा घाँटीमा निलडाम रहेको भन्ने समेत व्यहोराको घटनास्थल लाश जाँच मुचुल्का, मृतक बच्चाको मृत्युको कारण MECHANICAL ASPHYIA DUE TO THROTTLING भन्ने समेत व्यहोराको पोष्टमार्टम रिपोर्ट रहेको देखिँदा जिउँदै जन्मिएको बच्चाको घाँटी थिचेर मारी खाल्डो खनी गाडेको भन्ने देखिन्छ ।

प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले अदालत समक्ष गरेको वयानमा छोरा जातको बच्चाको जन्म भएपछि लडेर बेहोस भएको र होस आएपछि बच्चा हल्का रोएको सुने, बच्चाको घाँटीमा सालनालले बेरिएको थियो । सो फुकाई साईड तिर उभिदा चक्कर लागि पुन बच्चा सहित पल्टी पछि हेर्दा बच्चा मरी सकेको रहेछ । उक्त मरेको बच्चा लगी गाडेको, मारेर गाडेको होइन भनी इन्कारी वयान गरेको भएतापनि अधिकार प्राप्त अधिकारी

समक्षको कागजको जिउँदो जन्मिएको बच्चा माथि पल्टिई हातले बेस्सरी थिचेर त्यसमाथि १० मिनेट जति बसेको र पछि हेर्दा बच्चा मरेको थियो भनी उल्लेख गरेको देखिन्छ । वादीका साक्षी चन्द्रबहादुर बस्नेतले प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) को माइती घरमा नवजात शिशु जन्माई मारी खाल्टामा दवाई राखेको हो भन्ने समेत व्यहोराको बकपत्रबाट देखिन्छ । अर्का वादीका साक्षी प्र.स.नि. कृष्णराज अधिकारीले गरेको बकपत्रमा निजको श्रीमान नभएको कारणले लाजले गर्दा बच्चा मारेको हुनुपर्छ भन्ने समेतको व्यहोरा उल्लेख गरेका छन् ।

घटनास्थल प्रकृति मुचुल्का, लाश जाँच प्रकृति मुचुल्का, प्रतिवादीको वयान एवं साक्षीहरुको बकपत्र समेतलाई हेर्दा यी प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले विवाह गरी श्रीमानसँग सम्बन्ध विच्छेद गरी माइतमा नै बस्दै आएकी र अवैध गर्भधारण हुन गएबाट सामाजिक बेइज्जती हुनबाट बच्नको लागि कसैलाई पनि थाहा नदिई खेत जंगलमा गई नवजात शिशुको जन्म दिइ सो बच्चा माइती पक्षका कसैको पनि सहयोग नलिई गुपचुप राख्नको लागि मारी भाडी भएको ठाँउमा खाल्डो खनी गाडेको देखिन्छ । बाबुको ठेगाना नभई अवैध रुपमा गर्भ रहन गएको बच्चालाई राखी रहँदा समाजको घृणाको पात्र हुन सकिने हुँदा सो बाट बच्नको लागि जिउँदो जन्मेको नवजात शिशुलाई प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले मारेको देखिन आयो । प्रतिवादी माया शर्मा (अधिकारी) ले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरीतको कसुर गरेको हुँदा सोही महलको दफा १८ तथा १३ नं. बमोजिम आफैले जन्म दिएको नवजात शिशुलाई कर्तव्य गरी हत्या गरेको प्रमाणित हुन आएकोले निज प्रतिवादी माया शर्मा(अधिकारी) लाई मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३ नं. को देहाय ३ नं. बमोजिम सर्वश्व सहित जन्म कैद हुन्छ ।

अतः उल्लेखित आधार एवं कारणहरुबाट प्रतिवादी माया शर्मालाई ज्यान सम्बन्धि महलको १३(३) नं. अनुसार सर्वश्व सहित जन्म कैद हुने ठहर्‍याई पुनरावेदन अदालत, तुल्सीपुरबाट मिति २०६८।१०।२९ मा गरेको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । रायको सम्बन्धमा विचार गर्दा एउटी सम्बन्ध विच्छेद भएकी एकल महिला हाम्रो सामाजिक परिवेशमा अवैध तरिकाबाट गर्भ रहन गै सन्तान जन्म दिने आमालाई हुने समाजको नकारात्मक दृष्टिकोणबाट पर्ने मानसीक पीडा एवं निजको अवस्था समेतलाई विचार गर्दै

उल्लेखित सजाय चर्को पर्ने देखिँदा साधक जाँचको लागि आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालत, तुल्सीपुरको ५ वर्ष कैद गर्ने राय सदर हुने ठहर्छ । सोको जानकारी शुरु जिल्ला अदालतलाई दिई मुद्दाको दायरी लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत : गेहेन्द्रराज पन्त

कम्प्युटर टाईप गर्ने : मन्दिरा रानाभाट

इति संवत् २०७० साल चैत्र ७ गते रोज ६ शुभम् .....।